

Komentář výsledků hospodaření nefinančních podnikatelských subjektů s 250 a více zaměstnanci¹ za 1. až 4. čtvrtletí 2007 ve srovnání se stejným obdobím 2006

Údaje této publikace byly získány z datového souboru nefinančních podnikatelských subjektů všech odvětví, které zaměstnávaly 250 a více zaměstnanců. Soubor obsahuje 1651 jednotek (nárůst o 4,4 %) s průměrným evidenčním počtem ve fyzických osobách 1,214 mil. zaměstnanců (nárůst o 3,4 %). Všechny údaje finančních ukazatelů jsou v běžných cenách.

Následující tabulka uvádí hodnoty základních finančních ukazatelů výběru podniků s 250 a více zaměstnanci v jednotlivých čtvrtletích roku 2007.

Základní ukazatele nefinančních podniků s 250 a více zaměstnanci

rok 2007 (údaje semidefinitivní) v mld.Kč	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí	1. až 4.čtvrtletí
	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost
Tržby za vlastní výrobky, služby a zboží	1009,0	1 048,8	1 015,2	1 153,6	4226,6
Obchodní marže	33,4	38,2	36,7	41,6	149,8
Výkony (včetně obchodní marže)	833,8	869,1	837,5	934,9	3475,3
Výkonová spotřeba	597,4	628,8	607,2	696,0	2 529,5
Účetní přidaná hodnota	236,3	240,2	230,3	238,9	945,8

Účetní přidaná hodnota podniků s 250 a více zaměstnanci v běžných cenách vzrostla meziročně o 10,6 % a její absolutní objem za sledované období dosáhl 945,8 mld. Kč. **Výkony vč. obchodní marže²** se za stejné období meziročně zvýšily o 11,1 %, **výkonová spotřeba** o 11,3 %.

Meziroční růst účetní přidané hodnoty byl zaznamenán u všech subsektorů a dosáhl celkové výše 90,4 mld, tj. 10,6 % Kč. Přitom největší růst nastal opět v subsektoru⁴ podniků pod zahraniční kontrolou o 81,4 mld. Kč, tj. o 17,3 %. U podniků národních veřejných došlo k jejímu nárůstu o 5,1 mld. Kč, tj. o 4,0 % a u soukromých domácích podniků a podnikatelů o 4,2 mld.Kč, tj. o 1,6 %.

V průmyslu celkově vzrostla účetní přidaná hodnota o 54,8 mld Kč, tj. o 9,8 %, z toho ve zpracovatelském průmyslu o 59,1 mld Kč, tj. o 14,2 %; o něco nižší hodnoty za průmysl celkem se promítl poklesem účetní přidané hodnoty v odvětví výroby a rozvodu elektřiny, plynu a vody (o 6,3 mld., tj. o 5,6 %). Nejvýznamnější přispěla k růstu účetní přidané hodnoty tato **průmyslová odvětví**: výroba dopravních prostředků a zařízení (o 17,1 mld. Kč, tj. o 17,3 %); výroba kovů, hutních a kovodělných výrobků (o 9,5 mld. Kč, tj. o 15,9 %); výroba pryžových a plastových výrobků (o 7,4 mld. Kč, tj. o 31,8 %) a výroba a opravy strojů a zařízení (o 8,3 mld, tj. o 22,6 %), kde došlo k nárůstu i přes značný pokles u výroby radiových, televizních a spojovacích zařízení (o 4,7 mld, tj. o 33,6 %).

U neprůmyslových odvětví byl nejvýraznější nárůst účetní přidané hodnoty v odvětví obchod a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží (o 14,3 mld. Kč, tj. o 24,3 %). V komplexu doprava, skladování a spoje účetní přidaná hodnota vzrostla o 11,0 mld. Kč (tj. o 8,7 %), v sekci činností v oblasti vzdělávání, zdravotnictví, veřejné správy a soc. služeb o 5,1 mld. Kč, tj. o 23,9 % a v oblast nemovitostí, pronájmu a podnik. činností o 4,3 mld (tj. o 12,0%).

¹ Čtvrtletní údaje roku 2007 je třeba považovat za předběžné, údaje roku 2006 jsou semidefinitivní, revidované k 20.4. 2007.

Všechny uváděné změny jsou meziroční, tzn. vyjadřují index ze stejných období roku 2007 a 2006

² Výkony vč. obchodní marže = tržby za prodej vl. výrobků a služeb + aktivace + změna stavu zásob vlastní výroby + obch. marže

³ Obchodní marže = tržby za prodej zboží - náklady na prodané zboží

⁴ Podniky pod zahraniční kontrolou = ISEKTOR 11003; soukromé národní podniky a podnikatelé = ISEKTORY 11002+14100+14200; podniky veřejné = ISEKTOR 11001

⁵ Krátkodobý finanční majetek = krátk. dluhopisy vč. směnky + úvěry a půjčky (poskytnuté)

⁶ Zbývající finanční aktiva = dlouhodob. finanč. majetek (akcie, dluhopisy, úvěry, půjčky, směnky) + opční listy a finanční deriváty aktivní + ostatní pohledávky a časové rozlišení

Stav souhrnného majetku (aktiv) nefinančních podniků s 250 a více zaměstnanci ke konci 4. čtvrtletí 2007 dosáhl 3 699,5 mld. Kč, tzn. meziroční růst o 9,1 %. V majetkové struktuře tvořil největší část dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek (1755,8 mld. Kč, nárůst o 6,0 %). Stav zásob činil 348,7 mld. Kč (nárůst o 11,6 %), peníze a účty v bankách 207,5 mld. Kč (nárůst o 3,9 %), pohledávky z obchodních vrahů a poskytnuté zálohy 655,5 mld. Kč (nárůst o 16,0 %), krátkodobý finanční majetek⁵ 145,6 mld. Kč (nárůst o 43,0 %), zbývající finanční aktiva⁶ 586,4 mld. Kč (nárůst o 5,9 %).

Stav celkových zásob ke konci 4. čtvrtletí 2007 meziročně vzrostl o 36,3 mld. Kč, tj. o 11,6 %. Přitom vzrostly zásoby: výrobků (o 0,2 mld. Kč, tj. o 0,3 %), nedokončené výroby a polotovarů (o 10,0 mld. Kč, tj. o 13,6 %), materiálu (o 7,7 mld. Kč, tj. o 6,9 %) a zásoby zboží (o 18,4 mld. Kč, tj. o 28,7 %).

U jednotlivých **institucionálních subsektorů** došlo k nárůstu **zásob** u podniků pod zahraniční kontrolou (o 22,8 mld. Kč, tj. o 11,6 %), přitom vzrostly jejich zásoby materiálu, nedokončené výroby a polotovarů a výrobků. Zásoby meziročně vzrostly také v subsektoru národních soukromých podniků a podnikatelů (o 13,6 mld. Kč, tj. o 13,4 %). U podniků veřejných byl nárůst jen nepatrný (o 0,3 %).

Z hlediska **odvětvové struktury** zaznamenal průmysl průměrný nárůst zásob o 8,3 % (tj. o 19,5 mld. Kč), z toho nejvyšší růst byl zaznamenán u odvětví: výroba a opravy strojů a zařízení o 6,2 mld. Kč (tj. o 24,3 %), výroby kovů, hutních a kovodělných výrobků výroba a opravy strojů a zařízení o 5,4 mld. Kč (tj. o 15,9 %). Poměrně výrazný nárůst u výroby chemických látek, léčiv a vláken (o 31,9 %), byl olivněn organizačními změnami. Vysokým tempem rostly také zásoby v odvětví těžby ost. nerostných surovin (o 87,7 %); výroby usní a výrobků z usní (o 49,4 %); výroby dřevařských výrobků kromě nábytku (o 20,2 %) a výroby vlákniny, papíru vydavatelství a tiskárenství (o 13,5 %), v absolutních hodnotách bylo však zvýšení zásob v těchto odvětvích nízké. V porovnání se stejným obdobím minulého roku rostly rovněž zásoby ve stavebnictví o 1,7 mld. Kč (tj. o 14,6 %). U neprůmyslových odvětví byl nejvýraznější meziroční nárůst zásob v odvětví obchodu, oprav motorových vozidel a spot. zboží (o 13,8 mld.) a v odvětví nemovitostí, pronájmu a podnikatelské činnosti (o 1,5 mld.).

Ve struktuře **souhrnných zdrojů krytí – pasiv** - došlo ke konci 4. čtvrtletí 2007 k nárůstu vlastního kapitálu o 140,3 mld. Kč, tj. o 7,6 %. Podíl vlastního kapitálu na krytí bilanční sumy se mírně snížil z 54,4 % na 53,6 %.

Cizí zdroje včetně rezerv (pasiva – vlastní kapitál) představovaly ke konci 4. čtvrtletí 2007 celkem 1715,6 mld. Kč, tj. 46,4 % pasiv. V tom závazky z obchodních vztahů 638,7 mld. Kč (nárůst o 12,9 %), ostatní krátkodobé cizí zdroje⁷ 206,1 mld. Kč (nárůst o 29,5 %). Meziroční nárůst o 3,0 % na 146,6 mld. Kč se projevil u rezerv, zbývající pasiva⁸ pak představují 724,2 mld. Kč (tj. nárůst o 6,7 %).

Finanční hospodaření podniků pod zahraniční kontrolou (nefinanční podnikatelské subjekty s 250 a více zaměstnanci)

V sektoru podniků pod zahraniční kontrolou pokračoval trend efektivnějšího využívání a zhodnocování finančních, materiálních i personálních zdrojů. Tento sektor podniků měl rozhodující vliv na celkový růst účetní přidané hodnoty. Počet podniků pod zahraniční kontrolou s 250 a více zaměstnanci meziročně vzrostl o 8,0 %, počet jejich zaměstnanců přitom vzrostl o 10,4 %. Hodnota jejich dlouhodobého majetku se zvýšila o 7,9 %. Nárůst účetní přidané hodnoty činil 17,3 %.

Vzhledem k tomu, že do hodnot ukazatelů se promítají současně změny trendové i strukturální, vypovídá o specifických odlišnostech subsektoru podniků pod zahraniční kontrolou více porovnání velikostí podílů pro různé typy ukazatelů než jejich meziroční vývoj. Podíly na zdrojích podnikání představují: 47,8 % z počtu zaměstnanců (fyz. osob) a 45,5 % z dlouhodobého majetku. Podíly finančních ukazatelů, vypovídajících o úspěšnosti podnikatelské činnosti, jsou vyšší: 58,3 % u přidané hodnoty. Podíl na hrubých investicích v 1. až 4. čtvrtletí 2007 byl 55,0 %.

Rozdíl ve velikosti podílů na zdrojích a na výsledcích podnikání i v tomto období potvrzuje efektivnější využívání a vyšší zhodnocování zdrojů u podniků pod zahraniční kontrolou. Vypovídá o tom i jejich váha na celkovém meziročním růstu účetní přidané hodnoty podniků s 250 a více zaměstnanci ve sledovaném období celkem – viz výše. Tento závěr potvrzují také poměrové finanční ukazatele podniků pod zahraniční kontrolou při porovnání s průměrnými hodnotami dosahovanými v celém souboru podniků, zejména produktivita vyjádřená jako účetní přidaná hodnota na zaměstnance (fyz. osob) za měsíc (79,2 proti 74,5 tis. Kč). Vyšší efektivnost vyjádřená produktivitou práce z přidané hodnoty se pak také promítá i do vyšší průměrné mzdy cca o 1,7 tis. Kč/měsíc, dosáhla 24 058 Kč/měs.

Nefinanční podniky pod zahraniční kontrolou s 250 a více zaměstnanci a jejich podíly na celém souboru

Finanční ukazatele podniků pod zahraniční kontrolou	1. - 4. čtvrtletí 2006		1. - 4. čtvrtletí 2007		
	skutečnost	podíl k celku v %	skutečnost	podíl k celku v %	index
Počet jednotek	650	41,1	702	42,5	108,0
Průměrný evidenční počet zaměstnanců (fyz. osoby) v tis.osob	525,9	44,8	580,5	47,8	110,4
Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek odpisovaný v mld. Kč	739,6	44,6	798,1	45,5	107,9
Tržby za vlastní výrobky a služby v mld. Kč	1780,6	60,4	2035,4	62,2	114,3
Tržby za zboží v mld. Kč	583,7	70,1	661,1	69,2	113,2
Výkony (s obchodní marží) v mld. Kč	1599,5	51,1	1831,2	52,7	114,5
Výkonová spotřeba (úč. mezispotřeba) v mld. Kč	1438,6	63,3	1634,3	64,6	113,6
Účetní přidaná hodnota v mld. Kč	470,1	55,0	551,5	58,3	117,3
Hrubé investice*) v mld. Kč	123,3	51,5	126,9	55,0	102,9
Prům. měsíční produkt. práce z přid.hodnoty v tis.Kč/zaměst. (fyz.os.)	74,5	122,7	79,2	121,9	106,3
Průměr. měsíční mzda na zaměst. (fyz. osob) v Kč	22406	107,7	24058	108,4	107,4

*) Hrubé investice = pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku celkem (vč. pozemků a ložisek nerost. surovin)